Roklen 360

Informace o investičních nástrojích a souvisejících rizicích

V případě, že se prostřednictvím Roklenu rozhodnete investovat do investičních nástrojů, je nezbytné, abyste rozuměli níže uvedeným rizikům, která při takovém investování pravidelně vznikají. Uvedený přehled rizik obsahuje pouze jejich základní přehled, a to včetně možnosti, jak se proti nim zajistit. Nejde o vyčerpávající a úplný popis veškerých potenciálních situací a rizik, které mohou při investování vznikat.
Obecně platí, že byste měli být při investování do investičních nástrojů maximálně obezřetní. Pokud tedy nejste obeznámeni s povahou investičního nástroje, do kterého byste chtěli investovat, a možnými riziky, které jsou s takovou investicí obvykle spojeny, neměli byste takový obchod provést. Pokud si nebudete svojí plánovanou investicí jistí, můžete se obrátit na naše profesionály, kteří Vám s investicí rádi pomohou.

Kromě toho je dobré mít na paměti, že:

- u každé formy investice souvisí riziko přímo úměrně s možným výnosem, tj. čím vyšší očekává investor svůj výnos, tím vyšší je i riziko, že daný výnos nebude dosažen; a že
- investice nikdy není zcela bez rizika, protože ideální bezriziková investice zkrátka neexistuje.

Další rizika obchodování s investičními nástroji jsou uvedená také v Obchodních podmínkách Roklenu.

Obecná rizika spojená s investováním do investičních nástrojů

1. **Tržní riziko**
   Tržní riziko znamená riziko změny (fluktuace) tržní ceny investičních nástrojů, které jsou předmětem investice, a to na základě interakce nabídky a poptávky po takovém investičním nástroji. Mezi tržní rizika patří také riziko úrokové a měnové.
   Tržní cena daného investičního nástroje může stoupat nebo klesat v reakci na nejrůznější faktory, jako např. hospodářské výsledky emitenta, obecné změny ekonomických podmínek, např. úrokových měr, ale i subjektivní vnímání daných investičních nástrojů trhem (tzv. tržní sentiment).
   Měnové riziko se vyskytuje v případě investic do investičních nástrojů, které jsou denominovány v jiné měně, než je česká koruna. Měnové kurzy se v čase mění a jejich nepříznivý vývoj může způsobit ztrátovost investice i přes pozitivní vývoj tržní ceny daného investičního nástroje.
2. **Riziko emitenta (kreditní riziko)**
   Riziko emitenta nabývá na relevanci nejen v případě negativní ekonomické situace emitenta, resp. při vyhlašování nepříznivých hospodářských výsledků, ale také např. při změnách v ekonomice, typicky navýšení úrokových měr.
3. **Riziko nedostatečné likvidity**
   Riziko nedostatečné likvidity znamená nemožnost nakoupit či prodat daný investiční nástroj v požadované době či za požadovanou cenu. Jde tedy o nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po daném investičním nástroji.
4. **Další rizika**
   Při investování se objevuje celá řada dalších obecných rizik, které nesouvisí přímo s daným investičním nástrojem, avšak mohou se objevovat při jakýchkoli obchodech s investičními nástroji a investor by si jich měl být vědom. Jde např. o:

Inflační riziko (riziko znehodnocení peněz)
Toto riziko je důležité při hodnocení potenciální výnosnosti či naopak ztrátovosti investice.
I přes pozitivní vývoj ceny daného investičního nástroje může nepříznivý inflační vývoj negativně ovlivnit výnosnost takové investice.

Riziko vypořádání
Riziko vypořádání vyplývá z možnosti selhání protistrany při vypořádání obchodu s daným investičním nástrojem, a to např. v situaci, kdy protistrana takového obchodu nezaplatí nebo nedodá investiční nástroje ve stanovené lhůtě.

Provozní riziko
Provozní riziko spočívá např. v selhání obchodního systému obchodníka s cennými papíry nebo organizátora regulovaného trhu, přes který jsou vkládány objednávky jednotlivých investorů týkající se obchodů s investičními nástroji.
Kromě technických problémů může jít ovšem také o selhání lidského faktoru při vypořádání obchodu s daným investičním nástrojem, např. chybné zaúčtování nebo odeslání peněz na jiný účet.

Riziko ztráty celé investice
V některých případech (např. úpadek emitenta) může dojít ke ztrátě celé investice, protože investiční nástroje se stanou bezcennými.

Regulatorní (právní) riziko
Neustálé regulatorní zpřísňování týkající se investování do investičních nástrojů s sebou nese riziko, že některé investice budou v budoucnu považovány za nelegální a nebude je možné provádět.
Mezi právní rizika patří např. daňová regulace, jejíž zpřísnění může negativně ovlivnit výnosnost dané investice.

Riziko investic na zahraničních trzích
Investice na zahraničních trzích s sebou nesou dodatečné riziko spojené s vyššími náklady na právní ochranu v případě porušení povinnosti zahraničního emitenta, zahraniční protistrany nebo zprostředkovatele.

Investiční nástroje

Roklen umožňuje svým zákazníkům uzavírat obchody zejména s následujícími investičními nástroji:

- akcie,
- dluhopisy,
- ETF, a
- měnové forwardy.

Při investování do níže uvedených investičních nástrojů je třeba vždy přihlédnout také k již uvedeným obecným rizikům.

1. **Akcie**
   Akcie je investiční nástroj, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se zejména na řízení akciové společnosti (emitenta) a na jejím zisku prostřednictvím dividend.
   Investice do akcií jsou obecně velmi likvidní a jsou spojeny s možností vysokého výnosu. Nicméně, zisk ani dividendy nejsou předem známy nebo garantovány.
   Investice do akcií vyžadují hlubší znalost trhu a pravidelné monitorování relevantních technických a fundamentálních faktorů, které ceny akcií ovlivňují.
   Investování do akcií je obecně doporučeno především profesionálním investorům obeznámeným s vyšší mírou rizika, kteří jsou připraveni na případnou ztrátu své investice.

Rizika spojená s investováním do akcií a možnosti zajištění proti takovým rizikům

Tržní riziko

V důsledku nejrůznějších objektivních (celkový vývoj ekonomiky, hospodářský cyklus, vývoj konkrétního odvětví nebo vývoj úrokových sazeb) i subjektivních (finanční situace a výsledky konkrétního emitenta nebo sentiment trhu) skutečností k časté fluktuaci (volatilitě) tržního kurzu akcií. Je proto vhodné neinvestovat veškeré volné prostředky do akcií jednoho emitenta, ale akciové portfolio vhodně diverzifikovat, a tím snížit volatilitu portfolia.
V případě akcií vydaných zahraničními společnostmi vzniká měnové riziko. V těchto případech může investor preferovat pouze akcie denominované v české koruně, případně provést tzv. měnové zajištění.

Riziko emitenta (kreditní riziko)

Každý emitent se může dostat do úpadku. Tržní hodnota akcie se tak může dostat až na nulu a investor může přijít o veškeré své investované prostředky.
Stejně jako u tržního rizika je proto vhodné neinvestovat veškeré volné prostředky do akcií jednoho emitenta, ale akciové portfolio vhodně diverzifikovat s akciemi jiných emitentů, případně s jinými investičními nástroji.

Riziko nedostatečné likvidity

U akcií, které nejsou obchodovány na regulovaných trzích nebo byly vydány v nízkém objemu (společností s nízkou tržní kapitalizací), může dojít k riziku nedostatečné likvidity.
Pokud tedy již investor není předem dohodnutá s protistranou na obchodu s danými akciemi, je lepší preferovat akcie obchodované na regulovaných trzích, kde je vyšší šance, že se požadovaný obchod uskuteční.

2. Dluhopisy

Dluhopis je investiční nástroj, s nímž je spojeno právo na splacení určité dlužné částky odpovídající jmenovité hodnotě jeho emitentem, a to najednou nebo postupně k určitému okamžiku, a popřípadě i další práva plynoucí ze zákona nebo z emisních podmínek dluhopisu.
Konkrétní podoba této povinnosti emitenta a výše výnosu z dluhopisu závisí na druhu dluhopisu (např. dluhopisy krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé podle doby jejich splatnosti nebo dluhopisy státní, korporátní nebo komunální podle jejich emitenta).

Rizika spojená s investováním do dluhopisů a možnosti zajištění proti takovým rizikům

Tržní riziko

Tržní riziko není u dluhopisů tak výrazné jako u akcií. Vývoj ceny dluhopisu je do značné míry závislý a tržních úrokových sazbách a na době splatnosti.
Nejvýznamnějším tržním rizikem u dluhopisů je riziko úrokové. Obecně je úrokové riziko nízké pro krátkodobé dluhopisy a vysoké pro dlouhodobé dluhopisy. Čím je delší doba do splatnosti dluhopisu a nižší kupón, tím vyšší je úrokové riziko. Investorům vznikne škoda, pokud jsou tržní úrokové sazby vyšší než nominální sazba dluhopisu v případě jeho prodeje na sekundárním trhu investičních nástrojů. Nicméně investoři dosáhnou zisku, pokud je tržní úroková sazba nižší než nominální sazba těchto dluhopisů. Výše nominálních úrokových sazeb je rovněž ovlivňována očekávanou mírou inflace. Cena dluhopisů se pohybuje reverzně k vývoji úrokových sazeb.Investor by měl zhodnotit svá očekávání vývoje tržních úrokových sazeb a podle toho volit mezi dluhopisy s fixním výnosem a dluhopisy s variabilním výnosem navázaným na tržní úrokovou sazbu.
Proti úrokovému riziku se dá zajistit i prostřednictvím úrokového swapu.
Měnové riziko je potřeba brát do úvahy v případě, že jsou dluhopisy vydány v jiné měně než českých korunách. Za účelem limitace tohoto rizika může investor do svého portfolio vybírat pouze dluhopisy denominované v tuzemské měně, případně provést měnové zajištění.

Riziko emitenta

Závisí na povaze emitenta. Dříve byly např. státní dluhopisy považovány za naprosto bezpečné s prakticky nulovým kreditním rizikem. U zavedených obchodních společností se silnou kapitálovou strukturou je toto riziko menší než u např. u start-upů.
Investor může vybírat mezi dluhopisy řady emitentů a podle své averze k riziku vybírat ty s nejlepším ratingem, u nichž mu výše výnosu v poměru s potenciálním kreditním rizikem připadá nejzajímavější. Obecně platí, že čím vyšší výnos, tím vyšší riziko emitenta.
Z hlediska ratingu dluhopisů daného emitenta je ovšem potřeba mít na paměti, že ratingové agentury nejsou neomylné a že poskytují ohodnocení emitenta k danému okamžiku, a proto nemusí rating odpovídat kvalitě daného dluhopisu v době plánované investice. Snížení ratingu zvyšuje kreditní riziko emitenta, a proto může způsobit obtížnější prodej daných dluhopisů.

Riziko nedostatečné likvidity

Stejně jako u akcií se riziko nedostatečné likvidity zvyšuje v případě, že dluhopisy nejsou obchodovány na sekundárním trhu nebo jsou vydány v malém objemu.
Pokud investor neplánuje držet dluhopis do splatnosti, lze toto riziko výrazně snížit výběrem dluhopisu, který lze prodat na sekundárním trhu.

3. **Burzovně obchodované fondy (ETFs)**

Burzovně obchodované fondy, tzv. Exchange Traded Funds (ETFs), nazývané také jako indexové akcie. ETFs představují finanční instrumenty umožňující nákup celé báze zvoleného akciového indexu nebo jiného podkladového aktiva. Mezi oblíbené indexové ETFs jsou fondy akciové, komoditní (tzv. Exchange Traded Commodities, ETCs) nebo dluhopisové (tzv. Exchange Traded Notes, ETNs).
Investici je možno vybrat podle jednotlivých indexů (např. Dow Jones nebo Nasdaq), sektorů ekonomiky (např. energetika, nebo telekomunikace) nebo podle geografických oblastí (např. tzv. rozvíjející se trhy – emerging markets).
V rámci jediného obchodu s jediným investičním nástrojem (tzv. ETF akcií) je tak možné investovat do diverzifikovaného koše akcií nebo do nejrůznějších podkladových aktiv.

Rizika spojená s investováním do ETFs a možnosti zajištění proti takovým rizikům

Tržní riziko

Protože tržní ceny investičních nástrojů (např. výše uvedených akcií nebo dluhopisů) v portfoliích fondů neustále kolísají, promítá se toto kolísání do ocenění ETF. Kurz ETF, stejně jako kurz podkladových investičních nástrojů, tedy může v čase jak klesat, tak i růst. Nicméně, tato volatilita je vzhledem k diverzifikovanému portfoliu podkladových investičních nástrojů v ETF zpravidla nižší než u jednotlivých takových investičních nástrojů.
Základní možností zajištění proti tržnímu riziku je i u ETF diverzifikace. Případný propad hodnoty jednoho podkladového investičního nástroje se jen minimálně promítne do ocenění ETF, protože bývá zpravidla vyrovnán růstem ostatních podkladových aktiv. Proto i při nákupu jediné ETF akcie je zajištěna dostatečná diverzifikace.
Mimoto je vhodné při investicích do ETF sledovat vývoj cen podkladových aktiv a prostudovat prospekt týkající se daného ETF a obsahující informace o složení aktiv a záměru fondu.
Vzhledem k tomu, že ETF jsou zpravidla emitovány v zahraničních měnách (zejména v amerických dolarech nebo eurech) a investorům tak není dána možnost investovat v českých korunách, je třeba při obchodování s ETFs počítat hned se dvěma skutečnostmi, které mají vliv na měnové riziko – tou první je měna, ve které fond investuje a tou druhou je měna, ve které je fond kotován na trhu. Pokud je například měnou ETF britská libra a na burze se s tímto fondem obchoduje v amerických dolarech, je investor vystaven měnovému riziku. Investor z České republiky je navíc vystaven riziku nepříznivého vývoje české koruny vůči měně investice do ETF.
I v těchto případech může být vhodné provést měnové zajištění.

Riziko emitenta
Existuje jisté riziko neplnění závazků ze strany emitenta, protistrany emitenta nebo emitenta aktiv držených daným fondem. Kreditní riziko plynoucí z aktiv držených daným fondem záleží na kvalitě jejich emitenta. Oproti akciím nebo dluhopisům je ovšem u těchto fondů riziko emitenta zanedbatelné.

Riziko nedostatečné likvidity
Toto riziko nebývá u ETF příliš vysoké, protože jde vždy o burzovně obchodované tituly, které lze zpravidla kdykoli prodat za jejich aktuální tržní cenu.

4. **Měnové forwardy**

Měnový forward („FWD“) představuje závazek koupit nebo prodat předem specifikované množství dohodnuté měny k určitému pevně stanovenému datu za pevně dohodnutý kurz. Kurz FWD je složen z kurzu SPOT měnového páru, jehož výše je dále zohledněna o rozdíl v úrokových sazbách obchodovaných měn na období do vypořádání obchodu. Kupující i prodávající tak na sebe přejímají riziko ztráty nebo zisku.
Forward může zároveň sloužit jako zajišťovací instrument, např. v případě držby předmětného aktiva se lze efektivně zajistit proti případnému poklesu ceny uzavřením forwardu na prodej tohoto aktiva. Forwardové smlouvy jsou zpravidla uzavírány mimo regulovaný trh, tj. jako tzv. OTC kontrakty.

Rizika spojená s investováním do měnových forwardů a možnosti zajištění proti takovým rizikům
Tržní riziko
Riziko poklesu reálné hodnoty forwardu vlivem změny kurzu odpovídajícího měnového páru. Toto riziko je významné zejména u spekulativních obchodů, ale může se projevit i u obchodů zajišťovacích, zejména, když se původní předpoklad, kvůli kterému bylo zajištění sjednáno, ukáže jako nesprávný. Vlivem změn kurzu měnového páru může docházet ke změnám výše kolaterálu složeného u obchodníka.
Riziko emitenta (kreditní riziko)
Kreditní riziko vyplývá ze skutečnosti, že v naprosté většině případů je pro klienta protistranou obchodník. Pravděpodobnost, že obchodník nedostojí svým závazkům z obchodů, je sice velmi nízká, ne však nulová.
Riziko nedostatečné likvidity
Z podstaty obchodování s OTC nástroji může nastat riziko likvidity forwardu. Nelze automaticky předpokládat, že za všech okolnosti bude možné zobchodovat forward dle zadání zákazníka.